

1. Горбунова К.М. Адаптація змісту і організації навчального процесу до умов ринку праці. / Горбунова К.М. //Зб. Тези доповідей Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу. 2006.

2. Літвінчук С.Б. Формування професійних компетенцій майбутніх фахівців. (Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція. 26-27 жовтня 2017 р. м. Рівне. Рівненський державний гуманітарний університет).

3. Кулалаєва Н.В., Михайлюк В.О., Петров І.В. Загальні засади культури пожежної безпеки об'єктів господарювання. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції*. Частина II (секції 4,5,6). м. Черкаси, 2013. – 227 с.

СУЧАСНИЙ СТАН І РОЗВИТОК МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Кушнірук В.С., канд. екон. наук, доцент

Рочняк В.В., здобувач вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

Підтримка становлення та розвитку малого і середнього підприємництва (МСП) в Україні є одним з визначальних пріоритетів державної політики з перших років економічних реформ. Вагома роль малих і середніх підприємств у забезпеченні конкурентного середовища, гнучкості національної економіки, зайнятості та доходів населення здобула широке визнання на всіх рівнях та знайшла свій вияв у здійсненні спеціальних заходів державної політики щодо підтримки розвитку малого бізнесу в Україні.

Сьогодні саме з малим підприємництвом держава пов'язує надію на швидкі позитивні структурні зміни в економіці, вихід з економічної кризи та створення умов для розширення впровадження ринкових реформ.

Великою мірою роль малого підприємництва полягає у вирішенні питання зайнятості, що проявляється, насамперед, у здатності малого та середнього бізнесу створювати нові робочі місця і поглинати надлишкову робочу силу. Особливо це стосується нинішнього стану справ як в Україні в цілому, так і в нашому регіоні зокрема.

Мале і середнє підприємництво В Україні тривалий час функціонує в скрутних умовах соціально-економічного розвитку. Пріоритетом економічної політики В області є формування конкурентоспроможної, соціально спрямованої економіки з розвиненим приватним сектором.

За останніми статистичними даними у 2017 році в області функціонувало 64,2 тис. суб'єктів господарювання, у тому числі 10,8 тис. підприємств та 43,4 тис. фізичних осіб підприємців, що становило 3,2% та 3% у відповідних показниках по Україні.

Із зазначеної кількості суб'єктів господарювання 29567 суб'єкти, або 45% здійснюють свою діяльність у місті Миколаєві, 8401 суб'єкти або 13% - у містах обласного значення, та 26222 суб'єкти або 43% - у районах області.

У 2017 році В області функціонувало 10801 підприємство, з яких 8 великих, 334 середніх, 10459 малих, у тому числі 9352 мікропідприємства. В 2017 році питома вага малих і середніх підприємств в області, як і в цілому в Україні, становила 99,9 % від загальної кількості підприємств у регіоні, що в цілому відповідає європейським структурам [1].

Як і в попередні роки, переважна кількість малих і середніх підприємств зосереджена у м. Миколаїв (відповідно 48,1% та 1,7% від загальної кількості). Значно меншою, але водночас суттєвою була їх частка в Баштанському районі (4,0% та 0,07%), Вітовському районі (3,8% та 0,17%), Березанському районі (2,9% та 0,06%), та м. Первомайськ (2,0% та 0,1%) [2].

Аналізуючи кількість малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення, слід відмітити, що порівняно з 2016 роком цей показник зріс і за підсумками 2017 року становить 91 одиницю.

Суб'єктами малого та середнього підприємництва (з урахуванням фізичних осіб підприємців) реалізовано продукції (робіт, послуг) на 86041,2 млн. грн, що становить 65,5% загальнообласного обсягу.

Усього 2017 року на сферу матеріального виробництва (продукція промисловості, сільського, лісового і рибного господарства та будівництва) припало 45,4% загального обсягу реалізації малих та середніх підприємств (2016 року - 43,4% , 2015 року - 45%) [3].

Протягом останніх років суб'єкти малого і середнього підприємництва а також фізичні особи-підприємці в основному зосереджені у сфері торгівлі та наданні різноманітних послуг, що не потребують значних інвестицій у виробництво, мають достатній рівень прибутковості та можливість для оптимізації системи оподаткування, адже у виробничій сфері потрібен значний фінансовий ресурс та відповідні кваліфіковані трудові ресурси з високим рівнем заробітної плати.

Фінансові результати підприємств є одним із найважливіших показників, який не лише синтезує результати різних видів господарської діяльності підприємств, але й наочно відображає ефективність використання ресурсів. За 2017 рік сальдований фінансовий результат до оподаткування малих та середніх підприємств області становив 2916,3 млн. грн прибутку порівняно з 1153,4 млн. грн збитку. 2016 року в цілому по області прибуток становив 3659 млн. грн порівняно 3232,9 млн. грн збитку. З прибутками спрацювали 78,3% малих та середніх підприємств, а сума отриманих ними прибутків становила 6958,1 млн. грн. Частка збиткових підприємств відповідно становила 21,7%, а сума допущених збитків - 4041,8 млн. грн [3].

Надходження до місцевих бюджетів від суб'єктів малого та середнього підприємництва за перше півріччя 2018 року становить 3001,6 млн. грн, з яких 62,8% або 1884,1 млн. грн - це податок на доходи фізичних осіб, 15,1% або 453,7 млн. грн - земельний податок та орендна плата, 14,4% ,або 431,4 млн. грн - єдиний податок, і 7,7% або 232,4 млн. грн - податок на майно, податок на прибуток, акцизний податок від реалізації суб'єктами

господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів. Реформування податкової системи дало можливість збільшити обсяги надходжень до місцевих бюджетів [4].

Отже, дослідження сучасного стану розвитку малого підприємництва регіону вказують на існування проблем, які потребують негайного вирішення, особливо важливою умовою є створення привабливого інвестиційного середовища для вітчизняних та іноземних інвесторів. Україна, в тому числі і Миколаївська область має великі можливості для активної діяльності інвесторів, а саме: значний споживчий ринок, вигідне геополітичне розташування, багаті природні ресурси, кваліфіковану й водночас дешеву робочу силу, потужну наукову базу.

Інформаційні джерела :

1. <http://www.mk.gov.ua/UA/regulat/1366095952/>
2. <https://mkrada.gov.ua/documents/22483.html>
3. <http://smartmk.bissoft.org/uk/articles/item/67/>
4. <https://works.doklad.ru/view/xg9D6VAVwEM.html>

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Мірошник В.О., здобувач вищої освіти,

Миколаївський національний аграрний університет

Сільськогосподарський сектор, структуру якого формують галузі рослинництва й тваринництва, є головною складовою агропродовольчого комплексу – одного з найбільших і найважливіших секторів економіки Миколаївської області. У прямій залежності від його функціонального стану, особливо сільського господарства, знаходиться розвиток економіки, продовольча безпека регіону, стан внутрішнього й зовнішнього ринків, а